

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม
และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน

THE NOSTALGIA TOURISM DEVELOPMENT FOR CREATING
AND INCREASING THE VALUE BY COMMUNITY

สาลินี ไชยศรี¹ ลัญจกร นิลกาญจน์ และปัญญา เลิศไกร

Salinee Chaisri¹, Lunjakon Nillakan and Punya Lertgrai

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

E-Mail: 6477709004@nstru.ac.th¹

Received 4 February 2024; Revised 17 May 2024; Accepted 10 April 2025.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน เป็นการวิจัยและพัฒนาได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีตเป็นกรอบการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว จำนวน 12 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1)แบบสัมภาษณ์ 2)แบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปรากฏการณ์ และเชิงทฤษฎี

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาความต้องการการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีตที่เคยรุ่งเรือง ของเมืองปากพนัง มีปัญหาจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง เกิดซากพื้นที่ท่องเที่ยวมีงูชุกชุมมาก ชะยะที่มากับน้ำในแม่น้ำปากพนังมีมากทำลายทัศนียภาพ ด้านประวัติศาสตร์ มีนักเล่าเรื่องชุมชนที่น่าสนใจติดตาม มีน้อย การท่องเที่ยวกระจุกตัวเฉพาะพื้นที่ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการท่องเที่ยวระหว่างผู้ประกอบการท่องเที่ยว ชุมชน องค์กรหน่วยงานและกลุ่มคนที่ประสาน จัดการดูแลจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยว ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันยังไม่ชัดเจน ผลการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน พบว่า การพัฒนาด้านข้อมูลประวัติศาสตร์ในช่วงที่รุ่งเรืองควรมีจุดเก็บรวบรวม และจัดระบบให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงข้อมูลทั้งภาพถ่าย สิ่งของอิงประวัติศาสตร์ที่สะดวก ท่ามกลางบรรยากาศที่ช่วยในซาบซึ้งใจ ภาควิชาใจในอดีตที่รุ่งเรือง ฝึกอบรมทักษะให้นักเล่าเรื่องที่สนใจน่าติดตาม และพัฒนาความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการท่องเที่ยว กับชุมชน นำเสนอจุดเด่นด้านอาหารปากพนัง เมนูปลากระบอก เป็นปลาท้องถิ่นที่มีปริมาณมาก รสชาติอร่อยเฉพาะพื้นที่ 3 น้ำ (น้ำจืด น้ำเค็ม และน้ำกร่อย) อาหารหวานจากน้ำตาลจาก ที่พักที่ตั้งอยู่บริเวณชุมชนริมแม่น้ำปากพนังที่สะดวกและสัมผัสบรรยากาศอดีต ด้วยบริการเรือแจว เรือท่องเที่ยวแบบยุคก่อน ไปสัมผัส สถานที่และร้อยร้อยประวัติศาสตร์ที่ประทับใจ

คำสำคัญ: การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว; การท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต; การท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study problems and demands of Nostalgia tourism, 2) develop Nostalgia tourism activities for creating and increasing the value by community. This research and development were to study the concept of Nostalgia tourism. The information was historical informers, community leader, operators, and tourists. The sample was Purposive Sampling of 12 people. This research used In-depth and Group Interviews, Participant and Non-Participant Observations, and Focus Group. Additionally, the information was investigated using Data Analysis in Phenomenology and Theoretical.

The results of this research found that the problems of successful Nostalgia tourism of Pakphanang were changing environment, abundant mosquitoes, and plentiful garbage from Pakphanang River that destroyed the beautiful landscape. In history, there were few of community storytellers. The tourism was in some areas. Moreover, tourism information connection in the same direction was not clearly of tourism operators, community, organizations, departments, and the people who managed tourism activities. The results of historical tourism activities development for creating and increasing the value by community presented that the photographs and historical antiques of prosperous history information should collect to easily learning for the tourists in appreciative and proud of successful past. The storytellers should train for interesting story. Besides, tourism operators and community should develop to cooperate for presenting the Pakphanang highlights. There were mullet menu which was abundant and delicious local fish, mullet was in only three water area (fresh, salt, and brackish water), dessert from Nipa Palm Sugar, convenient accommodations near Pakphanang River, also rowboat and ancient pontoon to feeling in the past environment and impressive history place.

Keyword: Tourism Activities Development, Nostalgia Tourism, Community Tourism

บทนำ

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช (พ.ศ. 2566 – 2570) การท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการให้มีการให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและลดภาวะโลกร้อน ได้แก่ การใช้ปั่นโตและกระเป๋ผ้าเข้าพื้นที่น้ำตก ของอุทยานแห่งชาติต่างๆ การใช้วัสดุจากส่วนประกอบของพืชพรรณท้องถิ่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น หลอดลาโพ กาบหมากห่อทุเรียนกวน ใบข้าวห่อข้าวยา ก้านใบจากทำเป็นชะลอมหรือหีบจืดใส่อาหาร หรือขนมท้องถิ่นในห้องอาหารของโรงแรม การทำข้าวห่อใบเล็ดและนึ่งปลาในกระบอกไม้ไผ่ การส่งเสริม หมู่บ้านนวัตกรรมสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวลดมลภาวะ (Zero Waste) นอกจากนี้ยังมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ มุ่งสัมผัสวิถีชีวิตชนบท หรือการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่สร้างประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวได้เข้าไปสัมผัสวิถีชีวิต ของท้องถิ่น ในชุมชนนั้นๆ อย่างแท้จริง ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้เข้าสู่ชุมชนอย่างแท้จริง (Nakhon Si Thammarat Provincial Tourism and Sports Office, 2022)

ทั้งนี้การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทกับกระแสความเป็นไทย คือการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต อาจกล่าวได้ว่าระดับความ ใกล้ -

ไกลของเนื้อหาย้อนอดีต ตลอดจนความทรงจำร่วม (Collective Memory) ของผู้คนในสังคมนั้นมีส่วนสัมพันธ์อย่างยิ่งกับพฤติกรรมทางท่องเที่ยวในลักษณะโหยหาอดีต กล่าวคือ ระดับการย้อนอดีตอันไกลโพ้นซึ่งคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่เกิดไม่ทัน อาทิสมัยรัชการที่ 5 สมัยกรุงศรีอยุธยา ตำนานเล่าขานสืบมา เหล่านี้ย่อมมีส่วนผลักดันเกื้อหนุนให้เกิดทั้ง การประกอบสร้าง และ/หรือ การรื้อฟื้น ความทรงจำนั้นๆ ขึ้นมาอีกครั้ง ดังแสดงได้จากการชุดค้นและรื้อฟื้นสถานที่อันเกี่ยวกับบุคคลในประวัติศาสตร์การสร้างรูปปั้นหรืออนุสาวรีย์เพื่อเชิดชูวีรกรรมและคุณความดี อนึ่งระดับการย้อนอดีตอันไกลโพ้นนี้โดยมากมักเป็นความทรงจำร่วมของคนทั้งสังคม จึงเป็นการง่ายอันจะพัฒนาให้พื้นที่บริเวณดังกล่าว หรือปริณทลใกล้เคียงให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ (Niphatphong Phumma, 2012)

การท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต ปากพนังเป็นเมืองท่าทางทะเลที่สำคัญของประเทศไทยเมืองหนึ่ง มีอ่าวปากพนัง เป็นแหล่งปลาที่อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์น้ำมากมาย บริเวณปากแม่น้ำปากพนังเป็นพื้นที่ 3 น้ำคือน้ำเค็ม น้ำกร่อยและน้ำจืด เป็นศูนย์กลางทางการค้าและเศรษฐกิจที่สำคัญ ในอดีตการเดินทางเรือและการกระจายสินค้าต่อไปยังหัวเมืองสำคัญอื่น ๆ ใช้เรือขนส่งเป็นหลัก ระบบเศรษฐกิจสังคมยุคก่อนเฟื่องฟูมาก มีเรือสำเภาจากเมืองจีน และเรือขนส่งสินค้าขนาดใหญ่มาเทียบท่าและกระจายสินค้า และยังปรากฏในพระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในคราวเสด็จเยือนปากพนัง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2448 ความตอนหนึ่งว่า "อำเภopakพนังนี้ ได้ทราบอยู่แล้วว่า เป็นที่สำคัญอย่างไร แต่เมื่อไปถึงฟังรู้สึกกว่าตามที่คาดคะเนนั้น ผิดไปเป็นอันมาก ไม่นึกว่าจะใหญ่โตมั่งมีถึงเพียงนี้" และอีกตอนหนึ่งว่า "เมื่อจะคิดว่าตำบลนี้มีราคาอย่างไรเทียบกับเมืองสงขลา เงินผลประโยชน์แต่อำเภอกเดียวนี้ น้อยกว่าเมืองสงขลาอยู่ 20,000 บาทเท่านั้น บรรดาเมืองท่าในแหลมมลายูฝั่งตะวันออก เห็นจะไม่มีแห่งใดดีเท่าปากพนัง" ข้อความดังกล่าวสะท้อนให้รับรู้ถึงความเจริญรุ่งเรืองของเมืองปากพนังในอดีต การท่องเที่ยวแบบโหยหาอดีต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการท่องเที่ยวรูปแบบนี้นักท่องเที่ยวจะมีส่วนร่วมในการรักษาคุณค่าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น และชุมชนในพื้นที่นั้นๆ อีกทั้งการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบโหยหาอดีตจึงเป็น วิธีการนำคุณค่าของวัฒนธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวที่กลุ่มธุรกิจจัดการแบบครบวงจร มักจะไม่ยั่งยืนอันเกิดจากขาดความร่วมมือจากชุมชน โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่ที่มีร่องรอยในอดีตที่เป็นจุดสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และร่วมจัดการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นระบบแบบมีส่วนร่วม จะได้รับความร่วมมือจากชุมชนสูง การฟื้นฟู อนุรักษ์และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต มีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้คนในชุมชน ร่วมมือจัดกิจกรรมให้เกิดความประทับใจ อบอวนใจภาคภูมิใจในความรุ่งเรืองของพื้นที่ในอดีต การจัดรูปแบบการจัดการให้แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นเป็นสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พักผ่อน สถานที่จัดการเรียนรู้ถ่ายทอดวัฒนธรรมสู่คนรุ่นหลังอย่างเป็นรูปธรรม การบูรณาการหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่แบบองค์รวม ในการจัดการพื้นที่แหล่งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมชุมชน การประชาสัมพันธ์ จัดให้มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่ชัดเจน พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมริมแม่น้ำปากพนัง จะช่วยเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว โดยใช้แม่น้ำปากพนังเป็นหลัก หรือพัฒนาเป็นคู่มือท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมริมแม่น้ำปากพนังต่อไป (Thanapa Chuaykaew, 2019) และจากงานวิจัย แผนงาน การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน ในอำเภopakพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากข้อเสนอแนะ ควรมีการศึกษารวบรวมเรื่องราวของปากพนัง พื้นฟูเรื่องราวในอดีตที่เชื่อมโยงมาถึงปัจจุบันเพื่อนำเสนอความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีลุ่มน้ำ ที่มีการร้อยเรียงเชื่อมโยงกับสถานที่ วัฒนธรรม และภูมิศาสตร์ให้มีความน่าสนใจ (Surasak Kaewon, 2019)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน

ชุมชน

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน แนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีต เป็นการวิจัยและพัฒนา ที่มีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่นำมาเป็นแนวการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ “การโหยหาอดีต” หรือ “การถวิลหาอดีต” เป็นปรากฏการณ์หนึ่งทางสังคมวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นกระแสนิยมเริ่มแรกในสังคมตะวันตก (Goulding, 2001: 567) ในภาษาอังกฤษใช้ว่า “Nostalgia (นอสทาลเจีย)” มีรากศัพท์ซึ่งเกิดจากการประกอบคำศัพท์ในภาษากรีก 2 คำ คือ “nostos” หมายถึง “กลับบ้าน (to return home)” และ “algia” หมายถึง “ความเจ็บปวด (a painful condition)” (David 1979 : 1) คำศัพท์ดังกล่าวถูกบัญญัติขึ้นครั้งแรกโดยแพทย์ชาวสวิสชื่อว่า โจฮันเนส โฮเฟอร์ (Johannes Hofer) ในปีค.ศ. 1688 เดิมเป็นศัพท์ทางการแพทย์เพื่อใช้อธิบายอาการทางจิต (Psychological symptom) ซึ่งโฮเฟอร์อธิบายลักษณะอาการว่ามี “อารมณ์เศร้าซึ่งเกิดขึ้นจากความปรารถนาจะกลับไปยังบ้านเกิดเมืองนอน” (Scanlon and Eheret, 2008) อย่างไรก็ตาม เมื่อศัพท์คำนี้นำมาใช้ในบริบทของการท่องเที่ยวการโหยหาอดีตจึงมีขอบเขตทางความหมายกว้างขึ้น กล่าวคือ ไม่ได้สื่อความหมายเฉพาะเพียงอารมณ์ความรู้สึกซึ่งเกิดจากความผูกพันกับสถานที่ในอดีตเท่านั้น แต่มีความหมายว่า “ความรู้สึกรำลึกถึงหรืออารมณ์หวานชื่น สุขทุกข์ ซึ่งเกิดจากการโหยหาประสบการณ์ ผลิตภัณฑ์ หรือการบริการในอดีต” ปัจจัยสำคัญ 3 ประการที่ทำให้เกิดความรู้สึกโหยหาอดีตมีดังนี้ 1) ปัจจัยทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก 2) ปัจจัยด้านสถานที่และเวลา 3) ปัจจัยด้านสิ่งเร้า มีนักปรัชญาอีกหนึ่งท่านคือ (Kelly 1986) ได้กล่าวว่าสำหรับการโหยหาอดีตนั้นเป็นการนำจินตนาการของมนุษย์ถึงโลกที่เราได้สูญเสียไปแล้ว โลกที่เคยเป็นจริงในอดีตแต่ปัจจุบันคงเหลือไว้เพียงความทรงจำ และประสบการณ์ให้เราได้ระลึกถึงโลกในทีนี้คือโลกของจินตนาการที่ถูกหล่อหลอมขึ้นมาได้อาศัยประสบการณ์ของชีวิตผนวกกับประสบการณ์ทางวัฒนธรรม เสมือนเป็นภาพตัวแทนโดยการผลิตซ้ำ ผ่านความทรงจำด้วยการย้อนกลับไปจำลองประสบการณ์ในอดีตขึ้นมาใหม่อีกครั้ง

ปรากฏการณ์โหยหาอดีตจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถย้อนกลับไปได้เพราะเป็น เวลาที่ได้สูญเสียไปแล้ว แต่บางครั้งเหตุการณ์ก็ยังคงมีให้เห็นอยู่ในปัจจุบันและถูกจำลองสร้างขึ้นใหม่โดยมีเค้าโครงมาจากอดีต เพื่อให้ผู้คนที่อยู่ในยุคที่ผ่านมามีภาพจำลอง บริบทของสถานที่ที่มีความเป็นมาของประวัติศาสตร์ผ่านกิจกรรมหรือแม้แต่สถานที่ที่ถูกสร้าง ขึ้นมาใหม่ล้วนแต่ต้องการอนุรักษ์อีกนัยหนึ่งเสมือนการเรียกอดีตขึ้นมาอีกครั้ง ซึ่งมีงานวิจัยที่ได้ที่มีกระบวนการศึกษาเกี่ยวกับการนำอดีตมาสร้างความรู้สึกร่วมกันและจินตนาการในรูปแบบ ต่างๆ เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถกระทำได้และมักจะกระทำอยู่เสมอจนกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของปัจเจกบุคคลและวิถีวัฒนธรรมของบริบทสังคมทั่วไป การดำรงชีวิตของกลุ่มคนนั้นที่มีการเชื่อมโยงกับท้องถิ่นและมีวิวัฒนาการสัมพันธ์กับ พื้นที่ทางกายภาพ ซึ่งการให้ความสำคัญกับพื้นที่ทางกายภาพนั้นเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าบางสถานที่ ยังเป็นที่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน รวมทั้งเป็นสถานที่ที่ถูกพัฒนาในเชิงธุรกิจก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การปรับตัวตามพลวัตของสังคม การรวมกลุ่มของคนในชุมชน ผู้วิจัยมองว่าเป็นอีกหนึ่งวิธีในการเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจท่องเที่ยวในพื้นที่ คือ การรื้อฟื้นและประดิษฐ์สร้าง บอกเล่าถึงเรื่องราวและอาหารในชีวิตประจำวันของคนในพื้นที่ให้มาเป็นสินค้าและบริการที่สามารถซื้อขายได้ในปัจจุบัน เพื่อการบริโภคของนักท่องเที่ยว (Sojilak Kamon Sakda Wikul, 2013) จึงกล่าวได้ว่าการนำสังคมมา

เป็น บรรทัดฐานในการก่อสร้างวัฒนธรรมในอดีตนั้นต้องผ่านการบอกเล่าและความทรงจำจากผู้คนที่มี ความรู้ และผ่านประสบการณ์นั้น โดยระดับสังคมของการโยยหาอดีตที่เกิดขึ้นผ่านการรวบรวมความทรงจำทางสังคม

แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) จุดเริ่มต้นของแนวคิดการท่องเที่ยว โดยชุมชน แนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน Community-Based Tourism (CBT) ปรากฏ ขึ้นครั้งแรกใน หนังสือ Tourism: A community approach ของ Murphy (1985) ในอดีตที่ผ่านมา การให้คำจำกัดความ ของการท่องเที่ยวที่เน้นชุมชนในวงวิชาการทั่วโลกยังไม่มี การตกลงอย่างเป็นเอกฉันท์ว่าควรจะให้คำจำกัด ความของการท่องเที่ยวแต่ละประเภทอย่างไร แต่ก็มีนักวิชาการบางท่านได้เสนอแนวคิดของการท่องเที่ยวที่มี ชุมชนมาเกี่ยวข้อง อาทิเช่น นักวิชาการด้านการท่องเที่ยวแห่งภาควิชาบัณฑิตการและการพักผ่อนศึกษา มหาวิทยาลัยบรีก ประเทศแคนาดา ได้เสนอแนวคิดการท่องเที่ยวที่ไม่ช่วงชิงการใช้ประโยชน์ จาก สิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของชุมชน หากแต่มุ่งตอบสนองความต้องการของคน ในท้องถิ่นให้มากที่สุด ด้วยการนำเทคโนโลยีในชุมชนมาใช้ให้เป็น ที่สำคัญยังต้องมีการวางแผน พัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันกับคนใน ชุมชน Fennell ได้เสนอคุณสมบัติที่สำคัญของการท่องเที่ยว ชุมชนดังกล่าวว่า จะต้องประกอบไปด้วย 5 ประการ ได้แก่ (Fennell, 1999) 1) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีผลกำไรตอบแทนมายังครอบครัวของสมาชิกใน ชุมชนผู้ ที่ยินยอมเปิดบ้านให้เป็นที่พักอาศัยของนักท่องเที่ยวในชุมชนนั้น ๆ โดยไม่ต้องผ่านนายหน้าใด ๆ อัน จัดเป็นการสร้างรายได้ทางตรงแก่คนในชุมชน 2) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ชุมชนได้รับประโยชน์โดยรวมอย่าง แท้จริง ไม่ว่าจะเป็น การสร้างสาธารณูปโภค และการยกระดับความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนที่มุ่งสร้างการพัฒนา " เพื่อสมาชิก ในชุมชน" แต่ไม่ใช่ "เพื่อนักท่องเที่ยว" 3) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดความตึงเครียดด้านสังคมและ วัฒนธรรมใน ชุมชนอันเนื่องมาจากความพยายามนำความทันสมัยแบบตะวันตกเข้ามาสู่ชุมชน 4) ต้องเป็นการ ท่องเที่ยวที่สร้างจิตสำนึกในการเคารพและรักษาสีงแวดล้อม สังคม ตลอดจนวัฒนธรรมในชุมชนให้เกิดขึ้นกับ นักท่องเที่ยว 5) ต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ทั้งใน ระดับนานาชาติ นานาภูมิภาค ที่ล้วนอยู่ภายใต้ต้นาววัฒนธรรม โดยนัยนี้การท่องเที่ยวชุมชนต้อง เป็นการท่องเที่ยวที่สอนให้ นักท่องเที่ยวเคารพในความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมที่ เกิดขึ้นในสังคม

การท่องเที่ยวการโยยหาอดีต (Nostalgia) ของ Kelly ,1986) อธิบายประกอบกับการโยยหาอดีตซึ่ง จะเกิดจากประสบการณ์ชีวิตที่มาจากอดีตผ่านจินตนาการ และอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมี ผลต่อเนื่องมาจากอดีตที่ได้ผ่านพ้นไป และการที่มนุษย์ ในสังคมต้องการย้อนกลับไปหาอดีตผ่านโลกของความ จริงจากการสร้างและผ่านการจำลองขึ้นมาใหม่ เพื่อนำมาพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวโดยการสร้างให้เห็นถึง วิถีความเป็นอยู่ในอดีต เป็นการสร้างความหมายใหม่อีกทั้งนำมา วิเคราะห์ถึงวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของ พื้นที่อำเภอปากพนัง ผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ร่วมกันสร้างคุณค่า และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

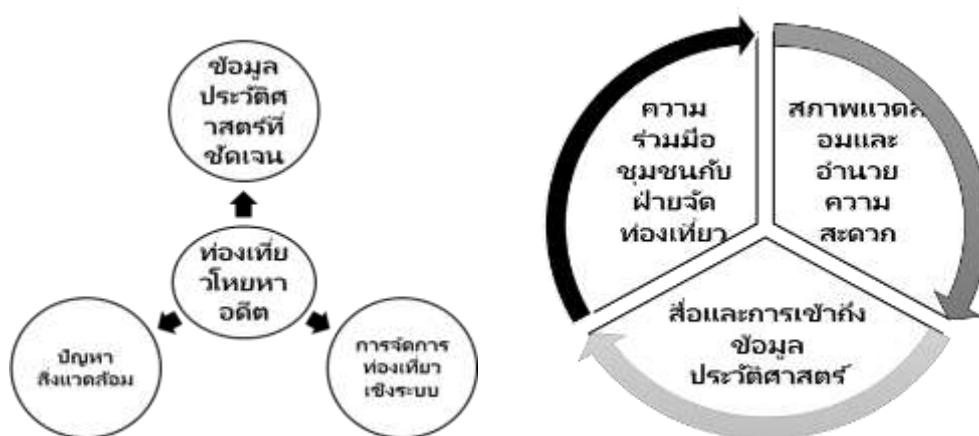
การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนาด้วยการถอดองค์ความรู้หลังประสบการณ์เพื่อการพัฒนา (After action review) การเก็บข้อมูลใช้แนวปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม นำสิ่งที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เชิงทฤษฎี (Paul Atkinson, 2007 p : 143) และสนทนาพูดคุยย้อนประสบการณ์ (Ex-Post facto Approach) การสัมภาษณ์ (Focus group discussion) การสนทนา สังเกตรอบ ทิศทางเพื่อเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพยายามเก็บแบบมีส่วนร่วมในบรรยากาศปกติ (John W. Creswell and J. David Creswell. 2018 p : 264). แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงทฤษฎีแต่ละประเด็นจนครบถ้วนนำไปสู่ การ พัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงโยยหาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดย ชุมชน เป็นการวิจัย 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน เป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ เอกสารการวิจัยต่าง ๆ ให้ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา เข้าใจบริบทของชุมชน ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการการท่องเที่ยวเชียงโยหาอดีต โดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ให้ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ผู้ประกอบการนักท่องเที่ยว เป็นผู้ให้ข้อมูล และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non Participation) เพื่อทราบข้อปัญหา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของชุมชน และพื้นที่กรณีศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย แล้วร่างองค์ประกอบการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีต นำข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ สังเคราะห์เพื่อให้ได้องค์ประกอบการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีต

ช่วงที่ 2 เป็นขั้นตอนการสร้างและพัฒนาร่างกิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีตในพื้นที่วิจัย โดยนำความรู้ที่ได้มาสร้างรูปแบบการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีต โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อระดมความคิดสร้างร่างการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีต โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว เมื่อได้ร่างกิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีต จะมีการตรวจสอบร่างกิจกรรมการท่องเที่ยว เชียงโยหาอดีตโดยผู้เชี่ยวชาญโดย การสัมภาษณ์วิเคราะห์ (Focus Group Analysis) โดยมีนักวิชาการการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา นักประวัติศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจนได้รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชียงโยหาอดีต แล้วมอบแด่ชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ที่ร่วมวิจัย นำไปจัดการท่องเที่ยว แล้วประเมินยืนยันยังผลการจัดการ พัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเชียงโยหาอดีตและเผยแพร่ต่อไป

ผลการวิจัย

1. การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชียงโยหาอดีตที่ผ่านมา พบว่ามีปัญหา สำคัญหลายอย่าง กลุ่มจัดการท่องเที่ยวและชุมชนพยายามหาวิธีการลดปัญหาและพยายามทำการตลาดด้านการท่องเที่ยวเชียงโยหาอดีต ยังคงมีปัญหา

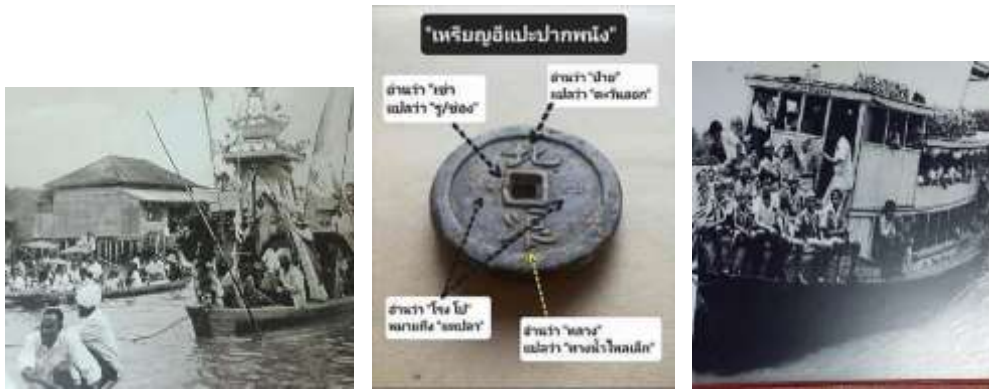

แผนภูมิที่ 1 สภาพปัญหาที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชียงโยหาอดีต

สภาพปัญหา ความต้องการการท่องเที่ยวเชิงโยธยาอดีต เนื่องจากแม่น้ำปากพนังที่มีลักษณะน้ำขึ้นน้ำลง บริเวณปากอ่าวปากพนังเป็นเขตพื้นที่ป่าชายเลน ด้วยบริบทพื้นที่ดังกล่าว ปัญหาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อท่องเที่ยว มีอยู่จำนวนมากในทุกตอนเย็นค่ำ ชุมชนริมแม่น้ำที่มีป่าชายเลน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของยูงตามธรรมชาติ มีปริมาณยูงจำนวนมาก สร้างความรำคาญและความหวาดกลัวที่จะเป็นพาหะนำโรค แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ แต่ทั้งนี้ปริมาณของยูงขึ้นอยู่กับช่วงเวลา และฤดูกาล ชยะที่ลอยมากับน้ำ แม่น้ำปากพนังบริเวณอ่าวปากพนัง มีความยาวถึงประมาณ 25 กิโลเมตร ระยะทางดังกล่าวมีการไหลมาของน้ำและชยะ ผสมกับชยะจากชุมชนริมแม่น้ำในพื้นที่อำเภอปากพนัง พบเห็นได้ปริมาณมากในลำบางต่างๆ ทำลายทัศนียภาพ เกิดความรำคาญ ภาพรวมทำให้แม่น้ำปากพนังไม่น่าดู ชยะเป็นปัญหาสำคัญส่งผลเสียต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ข้อมูลประวัติ ศาสตร์ ไม่มีการรวบรวมให้ชัดเจน จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มพบว่า อำเภอปากพนังยังขาดศูนย์กลางข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ในด้านการเข้าถึงข้อมูลด้านประวัติศาสตร์จากคุณรุ่นเก่าที่มีการรวบรวมข้อมูลไว้ ไม่มีการเผยแพร่ ในพื้นที่มีการแบ่งกลุ่มผู้สนใจศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านประวัติศาสตร์อำเภอปากพนัง ซึ่งยังไม่มีมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวที่สนใจอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในพื้นที่และผ่านสื่อช่องทางต่างๆ แบบเข้าใจเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก ด้านการจัดการท่องเที่ยว และยังขาดนักเล่าเรื่องราวที่มีทักษะที่น่าสนใจ การเพิ่มทักษะการเล่าเรื่อง และการฝึกอบรมให้สามารถสร้างความน่าสนใจต่อนักท่องเที่ยวเชิงโยธยาอดีต การจัดการให้คนในชุมชนเป็นนักเล่าเรื่อง สามารถสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมของชุมชน เป็นส่วนหนึ่งที่เอื้อให้คนภายในชุมชนกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยอาศัยความสัมพันธ์กันในชุมชน โดยเพิ่มเนื้อหา ความซาบซึ้ง ภาควงมิจิในอดีต (PhrakruDilok WattanaPhon, 2023) โดยเฉพาะมัคคุเทศก์รุ่นกลางและรุ่นใหม่มีไม่มาก การจัดระบบความร่วมมือของผู้ประกอบการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่เหนียวแน่นจะชัดเจน รวมถึงการสร้างความร่วมมือจากชุมชน

2. การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงโยธยาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน พบว่า การพัฒนาด้านข้อมูลประวัติศาสตร์ ในกลุ่มนักจัดการท่องเที่ยวปากพนัง มีการพูดคุยหาข้อมูลประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ ร่องรอย หลักฐานพยานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะประเด็นที่ข้อมูลขัดแย้ง ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งยังไม่มีข้อยุติที่ชัดเจน ซึ่งการสัมภาษณ์เชิงวิเคราะห์ (Focus Group Analysis) ได้เสนอให้ หน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษา จัดสัมมนาประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเมืองปากพนังให้มีความชัดเจน และเตรียมความพร้อมด้านเนื้อหา ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานแลสาธารณูปโภค ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว และ ด้านการตลาดการท่องเที่ยว ที่หน่วยงานท้องถิ่นต้องเข้ามามีส่วนร่วม (PhrakruSakhon Khunaphon, 2023) อันนำไปสู่การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีความน่าเชื่อถือและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ พร้อม ๆ กับการพัฒนาศักยภาพนักเล่าเรื่องที่น่าสนใจ กระบวนการสร้างการจัดการท่องเที่ยวโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ต้นทุนทางทรัพยากรที่มีทั้งนักปราชญ์ทรัพยากรท่องเที่ยวธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงประเพณีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (Phinyaphat Muneekaew, 2023) สามารถสร้างความประทับใจให้ผู้ฟังและนักท่องเที่ยวประทับใจ การพัฒนาด้านความร่วมมือกับเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงโยธยาอดีต

กิจกรรมเสถียร พบว่าทีมขับเคลื่อนงานวิจัย ได้แก่หน่วยจัดการท่องเที่ยว ได้แก่เทศบาลเมืองปากพนัง บ้านวงศ์เปี้ยสัจจ์ ทำน่านนท์ ชุมชนบ้านเกาะไชย พร้อมสร้างบรรยากาศ การจัดตกแต่งมุมและห้องอดีตความรุ่งเรืองเมืองปากพนัง อดีตที่ภาคภูมิ เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูล ภาพถ่ายเรื่องราวปากพนังในยุคโรงสี ยุคเจริญรุ่งเรืองของเมืองปากพนังในอดีต

ภาพที่ 1 แสดงภาพวิถีชีวิต เศรษฐกิจกิจ ที่รุ่งเรือง

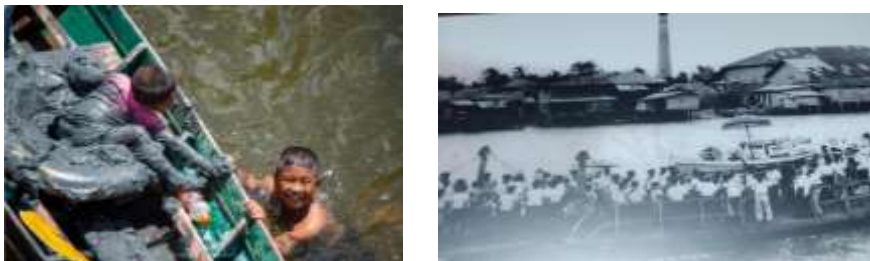
สถานที่และภาพถ่ายและวัสดุที่เกี่ยวข้องกับร่องรอยประวัติศาสตร์เมืองปากพนัง จะจัดนิทรรศการเป็นพื้นที่ให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจได้เรียนรู้และเข้าชม และมีการใช้มัลติมีชันในการสร้างบรรยากาศอดีต ให้ผู้เข้าชมเกิดความรู้สึกซาบซึ้งไปกับบรรยากาศแห่งความภาคภูมิใจในอดีตเมืองปากพนัง

กิจกรรมเคลื่อนไหวก (กิจกรรมย่อยยุคที่จัดขึ้น เน้นบริบทเนื้อหาอดีต สถานที่และสภาพแวดล้อมย้อนอดีต) พิธีสมโภชผ้าพระบฏพระราชนาน อำเภopakพนัง เนื่องในงานมาฆบูชา แห่ผ้าขึ้นธาตุประจำปี วันเพ็ญเดือน 3 (คือ วันมาฆบูชา) “ผ้าพระบฏ” โดยมีประวัติความเป็นมา จากเหตุการณ์เตรียม สมโภชพระธาตุในปี พ.ศ.1773 มีชาวปากพนังได้เก็บผ้าที่คลื่นซัดมาบริเวณชายหาด ซึ่งมีภาพเขียนพุทธประวัติมาถวาย พระเจ้าศรีธรรมโศกราชขึ้นท่อมองค์พระบรมธาตุเจดีย์เป็นครั้งแรก และได้สืบสานมาจนเป็นประเพณีสำคัญของเมืองนครศรีธรรมราชจนถึงปัจจุบัน และปากพนังถือเป็นแหล่งกำเนิดผ้าพระบฏ จึงกลายเป็นหัวใจของประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปากพนังเป็นแหล่งลากพระทางน้ำที่มีชื่อเสียง ประเพณีชักพระ จัดขึ้นช่วงออกพรรษา วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของ โดยมีกิจกรรม ลากพระบก ลากพระน้ำ แข่งเรือ ชัดหลุด เสนอเพิ่มกิจกรรมแข่งเรือแจวแบบบ้าน ๆ แก่ผู้จัดงานประเพณี เทศบาลเมืองปากพนัง

กิจกรรมลากพระน้ำ แข่งเรือพาย

การแข่งขันชัดหลุด และกิจกรรมล่องเรือย้อนยุค

ภาพที่ 2 แสดงกิจกรรมเคลื่อนไหวกแบบอดีต ตามโอกาสและสถานที่

กิจกรรมการท่องเที่ยวเคลื่อนไหวแนวย่อยยุค รวมถึงประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่มีแต่เมืองปากพนัง จะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบรรยากาศย้อนอดีตที่คนรุ่นก่อนประทับใจ มาจัดบริบทแวดล้อม (ฉาก แสง เสียง) ให้เกิดความประทับใจเหมือนอดีต และเป็นการเปิดโลกการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ รวมถึงมิติวัฒนธรรมที่ได้อนุรักษ์ถึงคุณค่าในสังคมต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การเคลื่อนไหวแบบมีส่วนร่วมของชุมชนกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวเชิงโยทยา เป็นกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองปากพนังมาได้โดยตลอด เนื่องจากเป็นเมืองที่มีความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์ และความรุ่งเรืองในอดีตยังคงดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นระยะ ปัจจุบันปัญหาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยว ริมแม่น้ำที่มีป่าชายเลน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของยูงตามธรรมชาติ ยูงจะสร้างความรำคาญและความหวาดกลัวที่จะเป็นพาหะนำโรค แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการท่องเที่ยวต้องสื่อสาร สร้างความเข้าใจและแนะนำแนวปฏิบัติในช่วงที่ยูงออกในรูปแบบของการเตรียมอุปกรณ์ป้องกันยูงที่ชุมชนและหน่วยท่องเที่ยวแนะนำกันยูง สเปรย์สมุนไพรกันยูง รวมถึงกิจกรรมทำทนายช่วงยูงออกมากที่สุด (ประมาณ 17.30-19.00) ปัญหาขยะชุมชนที่มากับแม่น้ำ ลำคลอง ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่น ต้องมีระบบการจัดการป้องกันขยะ และพื้นที่ปลอดขยะในบริเวณทัศนียภาพร่องรอยอดีตให้มีความเข้มข้น

ศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว ที่สามารถเข้าถึงได้อย่างซาบซึ้งประทับใจในเวลาอันสั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ต้องจัดการให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด บรรยากาศในพื้นที่และสื่อในหลากหลายรูปแบบให้เข้าใจเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก และสร้างนักเล่าเรื่องราวที่มีทักษะสามารถเล่าเรื่องราวให้น่าสนใจ ระบบเครือข่ายความร่วมมือของผู้ประกอบการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเหนียวแน่น กิจกรรมย่อยยุคแบบมีส่วนร่วม เน้นบริบทเนื้อหาอดีต เนื้อหาสู่เป้าหมายความรักความศรัทธาของคนต่อท้องถิ่น

สรุปองค์ความรู้

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงโยทยาอดีต เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าร่วม และมูลค่าเพิ่มโดยชุมชน เป็นการวิจัยภาคสนามเป็นหลัก มีองค์ความรู้จากการวิจัยดังนี้

กิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	สถานที่ เมืองปากพนัง	เนื้อหาและบรรยากาศ (นักเล่าเรื่อง)
กิจกรรม เสถียร โยทยาประวัติศาสตร์	นั่งรถ เรือ จำลองย่อยยุค	โรงสีไฟเก่า ท่าเรือ ท่าน้ำวัด สถานที่ หน่วยงานในอดีต	ร่องรอย ของจริงของจำลอง ภาพถ่ายฯ
กิจกรรมเคลื่อนไหวตามช่วงเวลา	1.เดือนสาม วาดภาพ พระบด แห่งผ้าขึ้นธาตุ	1. วัดบางบ่อ และวัดหูล่อง	1.จำลองผ้าจากชาตหาย มา วาดนำไปบูชาพระธาตุ เน้น บรรยากาศย่อยยุค
	2.ชักพระน้ำ เดือน 11 และแข่งซัดหลุด	2.แม่น้ำปากพนัง	2.อัตลักษณ์คนชาวคลอง และวิถีความเชื่อ คนในอดีต

การท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม	1.กลุ่มเรียนรู้วิชาการประวัติศาสตร์ กิจกรรมเฉพาะกิจ -ล่องเรือย้อยยุค ตลาดโบราณ จกรรม -พิธีกรรม ประเพณี ย้อยยุค 2.กลุ่มทัศนศึกษาและกลุ่ม นักวิชาการทั่วไป	-โรงแรมที่พักที่จัดบรรยากาศย้อนอดีต ริมแม่น้ำ -จัดสถานที่เพาะ จำลองเหตุการณ์	-เนื้อหาบางช่วงของประวัติศาสตร์ -นักเล่าเรื่องที่เหมาะสมกับเนื้อหาและ สร้างความประทับใจ
-------------------------	---	---	--

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.หน่วยการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับเมืองปากพนังระดับอำเภอและระดับจังหวัด ควรสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงไทยหาอดีต
- 2.หน่วยงานท้องถิ่น ท้องที่ ควรสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาการบูรณะสถานที่ที่เชื่อมโยงหลักฐานความรุ่งเรืองทางประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะเชิงงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1.โรงแรม และหน่วยงานธุรกิจท่องเที่ยวปากพนัง ควรจัดรายการพิเศษสร้างบรรยากาศย้อนยุครองรับการท่องเที่ยวเชิงไทยหาอดีต
- 2.หน่วยราชการ และสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงไทยหาอดีต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- 1.สถาบันการศึกษา ควรสนับสนุนการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองปากพนัง ให้มีความชัดเจนเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ประเทศและเศรษฐกิจการเดินเรือ เมืองปากพนัง
- 2.นักวิจัยและนักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ ควรวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและหลักฐานความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการเดินเรือของเมืองปากพนัง

Reference

- Atkinson, P. (2007). *Ethnography: Principles in practice*. Routledge.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Fifth edition. Los Angeles, SAGE.
- Fennell, D. A., & Malloy, D. C. (1999). Measuring the ethical nature of tourism operators. *Annals of Tourism Research*, 26(4), 928-943.
- Goulding, C. (2001). "Romancing the Past: Heritage Visiting and the Nostalgic Consumer." *Psychology and Marketing* 18, 6565-592.
- Kelly, William W. (1986). Rationalization and nostalgia: Cultural dynamics of new middle-class Japan. *American Ethnologist* 13 (November): 603-618.
- Nakhon Si Thammarat Provincial Tourism and Sports Office, 2022 : online)

- Niphatphong Phumma, & NarongKan RodSap. (2012). Longing for the past in the Thai tourism industry. *Mekong-Salween Civilization Studies Journal*, 3, 47-60.
- Phinyaphat Muneekaew, NatRin PrinKulthon Suwaree namwong, & Santithorn Phuripakdee ChompooNuch JittiThawon. (2023) Analyzsis of Factors Influencing the Reception of Hotel Customer Experience Management in the west coast tourism development area. *Journal of MCU BuddhaPanya Review*, 8(5), 3-28.
- PhrakruDilok WattanaPhon. (2023). The Knowledge management process for strengthen on the Bang Takhian community, Song Phi Nong District, Suphanburi Province. *Journal of MCU BuddhaPanya Review*, 8(3), 147-159.
- PhrakruSakhon Khunaphon. (2023). Impact of Tourism management on local wisdom, Krathum Baen District, Samut Sakhon Province. *Journal of MCU BuddhaPanya Review*, 8(5), 220-228.
- Scanlon, L. W. and Eheret, C. F. *The Cure for Jet Lac*. New York: Back2Press Books, 2008.
- Sojilak KamonSakdaWikul, Supachai SinghYabut, Suphaphon JindamaneeRoj, & Amnat Yensabai. (2013). *Samchuk Retro Market: Politics of Space and the Business of Nostalgia for the Past*.
- Surasak Kaewon (2019) *Plan for sustainable development of river basin tourism*. In Pak Phanang District Nakhon Si Thammarat Province. Office of the National Research Council and the Office of the Fund Support research.
- Thanapa Chuaykaew, & Sudjai Jirojkul. (2019) *Development of cultural anti-tourism along the banks of the estuary river to promote tourism marketing*. Pak Chong District, Province Nakhon Si Thammarat. *Academic Services Journal*, Prince of Songkla University, 30(3), 80-97.

